

Kriresentersekretariatet
Karl Johansgt 16b
0154 Oslo

Justis- og beredskapsdepartementet Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Oslo 01.10.2018

Høring – Nytt straffebud om befatning med bilder som er særlig egnet til å krenke privatlivets fred

Kriresentersekretariatet (KSS), som paraplyorganisasjon for 28 krisesentre, takker for invitasjonen til å komme med synspunkter i henhold til forslag til et nytt straffebud om befatning med bilder som er særlig egnet til å krenke privatlivets fred. Med bakgrunn i at Kriresentersekretariatets hovedansvar er å arbeide mot vold mot kvinner og vold i nære relasjoner er vi positive til at formålet med forslaget er å sikre at all uberettiget spredning, fremstilling og anskaffelse av krenkende bilder er straffbart, og at dette fremgår tydelig av loven. Vi er positive til en skjerping av straffenivået for slike overtredelser.

Voldens nye arena – den digitale volden

Bilder som spres på nettet, både ekte eller manipulerte bilder, gjør enorm skade på den som utsettes for det. De som opplever å få bilder av seg spredt på nettet opplever også å få skylden for det de utsettes for. Der har vi en stor jobb å gjøre med å plassere ansvaret der det skal være. "Slutshaming" har drevet jenter i døden.

En europeisk studie fra 2015 viste at særlig tenåringsjenter opplever vold i nære relasjoner gjennom nye digitale, sosiale, medier. Kontroll, som er en velkjent måte å utøve vold på, gjøres nå, i tillegg til på tradisjonelt vis, gjennom sosiale medier. Trusler om å spre bilder både online og til familien brukes som pressmiddel mot jenter. Det kjønnete aspektet ved vold kommer ikke fram uten å se på helheten av volden. En stor majoritet av utsatte jenter rapporterer kun negative reaksjoner, mens to tredeler av guttene rapporterer positive eller nøytrale reaksjoner. Denne kunnskapen må få konsekvenser for hvordan volden forstås og håndteres, og for hvordan forebygging gjøres.

Det er viktig for KSS at det jobbes forebyggende med dette. Dersom flere vet om at

billedeling kan være straffbart, vil man kunne forhindre straffesaker hvor fornærmede og gjerningspersoner er under 18 år. Det er derfor svært viktig å jobbe forebyggende med å informere ungdom om lovverket når det gjelder fotografering og deling av krenkende bilder.

Krisesentersekretariatets merknader

4.1 Er det behov for lovendring?

KSS mener at dagens regelverk ikke er tilstrekkelig og at det er et behov for en lovendring som tydeliggjør straffansvaret for deling av bilder som er særlig egnet til å krenke privatlivets fred.

4.1.3 Bør det være et krav at handlingen er "offentlig"?

KSS støtter forslaget om at det ikke bør være et vilkår at handlingen er «offentlig». Bilder kan deles i lukkede grupper som kan være like skadelig for den som krenkes, enn dersom bildet deles "offentlig".

4.2 Nytt straffebud eller endringer i eksisterende bestemmelser?

KSS er positive til nytt straffebud fremfor endringer i eksisterende bestemmelser. Nytt straffebud vil i større grad kunne ha en normativ effekt. Det er også viktig at straffeloven også omfatter ungdom mellom 16 til 18 år, da denne gruppen er særlig utsatt for slike krenkelser.

4.4 Hva slags materiale og hvilke krenkelser bør ha et særlig vern?

KSS mener at straffeansvaret ikke bør bero på om gjerningspersonen forstod at handlingen ville ramme den fornærmede. KSS mener det må være tale om materiale som er "egnet til å krenke privatlivets fred". Det bør være materiale av en slik karakter at det åpenbart ikke bør spres uten samtykke av den avbildede.

4.6 Hvilke former av deling bør være straffbar?

KSS mener at straffansvaret ikke avgrenses etter hvilken teknologi som er benyttet i forbindelse med befatning med særlig privatlivskrenkende bilder.

4.7. Bør andre handlinger enn deling rammes?

KSS mener det er selve spredningen av privatlivskrenkende bilder som direkte fører til negative konsekvenser for fornærmede. Det er handlinger som innebærer spredning som bør utgjøre kjernen i det straffbare etter forslaget her. KSS mener derfor at også andre handlinger enn "deling" bør omfattes av et nytt straffebud.

Med vennlig hilsen

Tove Smaadahl

Daglig leder

Lone Alice Johansen

Seniorrådgiver